

Sotsiaalkomisjoni tööst perioodil aprill 2011 kuni september 2012

Vaadeldaval perioodil toimus 81 sotsiaalkomisjoni istungit. Komisjoni menetluses oli 33 eelnõu, millest 18 võeti vastu, 5 lükati tagasi ja 10 jäi lõpuni menetlemata. Komisjon andis seitse arvamust Euroopa Liidu asjade komisjonile ELi õigusaktide eelnõude kohta, ühe arvamuse majanduskomisjonile reklaamiseaduse muutmise ning rahanduskomisjonile kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse muutmise eelnõu kohta.

Olulisemad vastuvõetud seadused

Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni pensionikindlustust käsitleva koostöölepingu ratifitseerimise seadus (85 SE, vastu võetud 28.09.2011). Koostööleping kirjutati alla 14. juulil 2011 ning see aitab kaasa nendes riikides elanud ja pensionistaaži omandanud kodanike ning kodakondsuseta isikute pensioniõiguste realiseerimisele. Uus leping tagab selle alusel määratud pensioni maksmise jätkamise pensioni saava isiku ümberasumisel ühest riigist teise ja aitab vältida pensioni maksmist kattuvate pensionistaažide eest

Eesti Vabariigi ja Ukraina sotsiaalkindlustuslepingu ratifitseerimise seadus (64 SE, vastu võetud 19.10.2011). Leping kirjutati alla 5. oktoobril 2010. Eelmise lepingu sõlmimisest oli möödunud üle kümne aasta ja selle aja jooksul on sotsiaalkindlustuses toimunud suuri muudatusi. Nii Ukrainas kui ka Eestis on loodud uusi hüvitise liike, Eestis töötuskindlustushüvitis ja vanemahüvitis. Samuti on oma sotsiaalkindlustusskeeme muutnud Ukraina.

Eesti Vabariigi ja Moldova Vabariigi vahelise sotsiaalkindlustuslepingu ratifitseerimise seadus (189 SE, vastu võetud 02.05.2012). Leping sõlmiti eesmärgiga arendada koostööd pensionikindlustuse valdkonnas. Leping aitab kaasa Eestis ja Moldovas elanud ning nendes riikides pensionistaaži omandanud isikute pensioniõiguste realiseerimisele. Samuti tagab leping selle alusel määratud pensioni maksmise isiku ümberasumisel ühest riigist teise ja aitab vältida pensioni maksmist kattuvate kindlustusperioodide eest.

Puuetega inimeste õiguste konventsiooni ratifitseerimise seadus (161 SE, vastu võetud 21.03.2012). Puuetega inimeste õiguste konventsioon võeti ÜRO Peaassambleel vastu 2006. aasta 13. detsembril, Eesti Vabariik kirjutas sellele alla 2007. aasta 25. septembril. Konventsiooni eesmärk on edendada, kaitsta ja tagada kõigi inimõiguste ja põhivabaduste täielikku ja võrdset teostamist kõigi puuetega inimeste suhtes ning edendada austust nende loomupärase väärikuse vastu. Konventsioon aitab kaasa puudega inimesi käsitleva praktika ühtlustamisele eri riikides, konkretiseerides ja koondades kõik puudega inimeste õigustega seonduva, mis on sätestatud rahvusvahelistes konventsioonides ja dokumentides.

Kogumispensionide seaduse ja riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (213 SE, vastu võetud 06.06.2012) eesmärk on sündimuse suurenemise toetamine vanemapensioni loomise abil. Seadus sätestab lapse kasvatamisega seotud täiendava kogumispensioni sissemakse tegemise ja pensionilisa maksmise eesmärgiga kompenseerida vanema tulevase pensioni võimalikku vähenemist lapse kasvatamise tõttu. Seaduse kohaselt hakkab riik 1. jaanuaril 2013 ja hiljem sündinud lapse ühele vanemale lapse kasvatamise eest maksma 4% riigi keskmiselt sotsiaalmaksuga maksustatavalt töötasult vanema II pensionisambasse kuni lapse 3-aastaseks saamiseni. 1. jaanuarist 1991 kuni 31. detsembrini 2012 sündinud lapse ühele vanemale arvestatakse pensionilisa kahe aastahinde väärtuses, et tagada põlvkondade vaheline solidaarsus. Enne

1. jaanuari 2013 sündinud lapse ühele vanemale arvestatakse alates 1. jaanuarist 2015 täiendavat pensionilisa ühe aastahinde väärtuses.

Ravikindlustuse seaduse ja puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmise seadusega (229 SE, vastu võetud 14.06.2012) vähendatakse kindlustatud isikute omaosalust ravimite eest tasumisel, parandades seeläbi ravimite kättesaadavust ning tõhustatakse perearstisüsteemi toimimist. Seaduse vastuvõtmisega kaasneb patsientide omaosaluse vähenemine 50%-lise soodustusega ravimite ostmisel ning Eesti Haigekassa kulu suurenemine nimetatud ravimite hüvitamisel. Sotsiaalkomisjon täiendas eelnõu sättega, millega luuakse puudega isiku kaart, mille väljastab sotsiaalkindlustusamet pensionitunnistust mitteomavale puudega isikule tolle soovi korral. Kaart tõendab puude raskusastet ja kestust ning võimaldab isikul lihtsamalt oma puuet tõestada. Puudega isiku kaart kehtib koos isikut tõendava dokumendiga.

Istungid ja muu tegevus

Sotsiaalkomisjon algatas ja valmistas ette olulise tähtsusega riikliku küsimuse „Põlvkondadevahelises solidaarsuses peitub potentsiaal“ arutelu 19. aprillil 2012 Riigikogu täiskogus. 2012 on aktiivsema vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse Euroopa aasta, mille eesmärk on juhtida tähelepanu Euroopa kiirelt vananevale rahvastikule, edendada vanemate inimeste suhtes sõbralikku keskkonda ning leida uusi lahendusi ja ideid, kuidas tõsta sageli tahaplaanile jäävat vanemaaliste potentsiaali ühiskonnas. Sotsiaalkomisjon valmistas küsimuse arutelu ette neljal istungil. Istungitel osalesid Eesti Pensionäride Ühenduste Liidu, Eesti Gerontoloogia ja Geriaatria Assotsiatsiooni juhatuse ja Eesti Noorteühenduste Liidu esindajad ning Tartu ja Tallinna Ülikooli teadlased. EMORi juhtekspert Esta Kaal tutvustas Euroopa Komisjoni tellimisel teostatud uuringut „Aktiivsema vananemine“.

Ühisistungitest teiste komisjonidega võib märkida juunis 2011 toimunud Praxise aastaraamatu "Noored ja tööturg" teemalist arutelu koos kultuuri-, majandus- ja sotsiaalkomisjoniga.

Koostöös majanduskomisjoniga korraldati oktoobris 2011 ühisistung eakate tööhõive teemal, kus osalesid külalistena Tartu Ülikooli makroökonomika professor Raul Eamets, Sotsiaalministeeriumi esindajad jt. Istungil arutati, kuidas ja millistes valdkondades saaks vanemaalisi inimesi tööhõives rakendada ning millised probleemid sellega võivad kaasneda.

Ühisistungil põhiseaduskomisjoniga oktoobris 2011 toimus „Eesti inimarengu aruande 2010/2011“ kuulamine ja arutelu.

Koos Sotsiaalministeeriumiga korraldati väljasõiduistungid Töötukassa Tõnismäe büroos, kus arutati tööturu ja töötuse probleeme, Põhja-Eesti Regionaalhaiglas, kus tutvuti tervise valdkonna küsimustega, ja Valkla Hooldekodus, tutvumaks sotsiaalkindlustuse ja -hoolduse küsimustega. Väljasõiduistungil osühingus Vitale-XD arutati koos teiste Eesti farmaatsiaettevõtetega Eesti farmaatsiatööstuse hetkeseisu ja arenguvõimalusi.

Sotsiaalkomisjoni istungitel on arutatud tööturu olukorda, sh Eesti Töötukassa nõukogu otsustusvõimetuse probleemi, pensionide tulumaksustamist, ravikvaliteedi kontrolli ja järelevalvet ning lastega perede vaesust ja toimetulekut. Komisjoni istungitel tutvuti „Laste ja perede arengukavaga aastateks 2012-2020“, erivajadustega varjupaigataotlejatele pakutavate teenuste kvaliteedi analüüsiga võrdluses Euroopa Liidu õigusaktides sätestatuga ning teiste liikmesriikide praktikaga.

Arutatud on Riigikontrolli aruannet "Perearstiabi korraldus" ja Praxise uuringut „Kuidas tagada asenduskodude noorte edukas iseseisvumine?“.

Toimusid kohtumised Puuetega Inimeste Koja, Eesti Patsientide Esindusühingu, MTÜ Eesti Omastehooldus, HIV-positiivsete võrgustiku ja Eesti Töötervishoiuarstide Seltsi esindajatega.